

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : S. Mandemakers

Zaakdossiernummer : ZK21.01284

Documentnummer : 2021.10969

Onderwerp : Raadsvoorstel over 13e wijziging gemeenschappelijke regeling Baanbrekers

Beleidsprogramma : 6. Sociaal domein

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De huidige Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Baanbrekers (GR) dateert van januari 2013. In artikel 36 van de regeling staat dat er vijf jaar na dato sprake moet zijn van een evaluatie van de financiële verdeelsleutel als het gaat om de bijdragen van de gemeenten Waalwijk, Heusden en Loon op Zand. Begin 2020 is daarop door het Dagelijks Bestuur (DB) van Baanbrekers besloten om niet alleen de verdeelsleutel, maar de gehele GR te evalueren. Aan de hand van drie thema's is een extern bureau aan de slag gegaan met de evaluatie. De thema's waren: Governance, Beleidsinhoudelijk en Financiën. Aan het traject dat heeft geleid tot de voorliggende, gewijzigde GR lag een aantal leidende principes ten grondslag. Eerst bereikten Baanbrekers en de betrokken gemeente overeenstemming over de leidende principes en lieten die vervolgens los op de bestaande GR. Dit leidde tot de voorliggende en gewijzigde GR.

De evaluatie van de GR leidde tot een aantal wijzigingen, maar niet tot een gewijzigde financiering van Baanbrekers. Er werd gesproken over een nieuwe verdeelsleutel met eventueel een ingroeieregeling. De gemeente Loon op Zand gaf aan dat de financiële consequenties van deze nieuwe regeling met name op langere termijn de draagkracht van de gemeente te boven gaan. Om die reden sprak het DB uit dat het aanpassen van de verdeelsleutel op dit moment niet haalbaar is. De gewijzigde GR ligt in de vorm van de 13^e wijziging ter vaststelling voor bij de raden van de Langstraatgemeenten. De regeling kan worden gewijzigd indien ten minste twee derde van de raden van de deelnemende gemeenten daartoe besluiten. Het voorstel is de gewijzigde GR vast te stellen.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de 13e wijziging van de gemeenschappelijke regeling Baanbrekers

Beoogd effect

De geactualiseerde en voorliggende 13^e wijziging van de GR Baanbrekers past binnen de kaders van de overeengekomen leidende principes. Daarbij voldoet de GR aan geformuleerde uitgangspunten als eerlijk, uitlegbaar, werkbaar en houdbaar.

Argumenten

1.1 De evaluatie vond plaats op basis van artikel 36 GR

De huidige GR schrijft voor dat er na verloop van een periode van vijf jaar sprake moet zijn van een evaluatie van de huidige financiële verdeelsleutel op basis van inwoneraantal en het één op één doorsluizen van de relevante rijks gelden. Dit voorschrift is aangegepen om de hele GR te evalueren.

Het DB en AB van Baanbrekers gaven op 3 respectievelijk 13 december 2021 hun akkoord op de gewijzigde GR. De gewijzigde GR ligt nu ter besluitvorming voor bij de raden van de gemeenten Waalwijk, Heusden en Loon op Zand.

1.2 De gezamenlijk vastgestelde leidende principes zijn kaderstellend voor de evaluatie van de GR

De wettelijke kaders waarbinnen de evaluatie van de GR heeft plaatsgevonden zijn opgenomen in de Participatiewet. Aan Baanbrekers is via de GR immers de uitvoering van deze wetgeving gedelegeerd. Verder zijn de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regeling hierop van toepassing en tenslotte is een aantal leidende principes geformuleerd dat kaderstellend is geweest voor de evaluatie van de GR. Over de leidende principes werd eerst overeenstemming bereikt tussen Baanbrekers en de deelnemende gemeenten:

- De schaalgrootte in Langstraatverband lijkt passend. Er bestaat een voorkeur voor samenwerking op subregionaal niveau en alleen dan op te schalen naar de arbeidsmarktregio Midden-Brabant als dat noodzakelijk is of meerwaarde oplevert.
- Baanbrekers moet altijd over voldoende middelen beschikken om invulling te kunnen geven aan de afgesproken werkzaamheden. Conform de GR staat gemeenten garant dat Baanbrekers te allen tijden over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.
- De financiële verdeelsleutel moet:
 - o Eerlijk en uitlegbaar zijn
 - o Werkbaar zijn voor Baanbrekers
 - o Houdbaar zijn voor een periode van zeker vijf jaar

Gedurende de evaluatie kwamen diverse scenario's voor een nieuwe verdeelsystematiek aan de orde. Er ontstond een scenario dat aansloot bij de gedefinieerde uitgangspunten dat op basis van de eerste inzichten ook tot een acceptabel herverdeelseffect per gemeente zou leiden. Er werden afspraken gemaakt over een ingroei-regeling. Echter, bij een doorrekening van de financiële effecten voor de langere termijn werd duidelijk dat deze voor Loon op Zand de draagkracht te boven zouden gaan. Op basis van deze inzichten besloot het DB dat de financiële verdeelsleutel niet wordt gewijzigd.

1.3 De GR is in overeenstemming gebracht met gewijzigde wet en regelgeving

De GR is gewijzigd als gevolg van:

- De inwerkingtreding van de Wet elektronische publicaties (1 juli 2021)
- Op basis van de huidige GR hebben alle leden van het DB een gelijk stemrecht. Gelet op het verschil in bestuurlijke verantwoordelijkheid tussen de leden van het DB die aan een gemeenteraad verantwoording af moeten leggen en de externe leden van het DB, is hierop een nuancerend aangebracht. De externe leden behouden stemrecht maar in geval van het staken van de stemmen, zijn de stemmen van de vaste leden (de drie wethouders van de participerende gemeenten) van het DB van doorslaggevende aard.

Kanttekeningen

1.1 Voor een inwerkingtreding van de gewijzigde GR is vereist dat twee derde van de raden van de deelnemende gemeenten daartoe besluiten

Naar verwachting is het risico klein dat de betreffende raden de gewijzigde GR niet vaststellen.

1.2 Het vasthouden aan de huidige financiële verdeelsleutel is nadelig voor de gemeente Heusden

Met name van de zijde van de gemeente Loon op Zand wordt erkend dat Heusden nadelige financiële effecten ondervindt als de inkomsten vanuit het Rijk worden afgezet tegen het aandeel in de kosten van Baanbrekers. De gemeente Loon op Zand heeft zich dan ook bereid verklaard om de gemeente Heusden daarvoor in financiële zin te compenseren. Hiervoor sluiten de gemeenten Heusden en Loon op Zand een overeenkomst.

1.3 In de evaluatie zijn enkele onderwerpen besproken die niet leiden tot een wijziging van de GR

1. Rol van het Sociaal Economisch Team (SET)

Het SET is het afstemmingsoverleg van beleidsadviseurs van de drie gemeenten en Baanbrekers over de beleidsvorming. Het SET heeft tot doel om in goed overleg te bekijken hoe het beleid/visie van de gemeenten aansluit bij de opdracht die Baanbrekers vanuit de raden van de gemeenten heeft ontvangen. Het SET bestaat primair uit beleidsadviseurs sociaal domein van de drie gemeenten en Baanbrekers, inclusief de voorzitter, en kan periodiek of ad hoc worden uitgebreid met de financiële en/of overige beleidsadviseurs van de drie gemeenten en Baanbrekers. Het voert te ver om de rol van het SET te formaliseren in de geactualiseerde GR.

2. Raadslid in Algemeen Bestuur (AB)

Gedurende de evaluatieperiode waren er vragen rond de mogelijke onverenigbaarheid van het zitting hebben als raadslid in het AB van Baanbrekers. Het AB concludeerde op 21 september 2020 dat het deelnemen aan het AB door raadsleden bijdraagt aan de betrokkenheid en vergroting van de sturingsmogelijkheid van de raden. Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling is hiervoor dus niet noodzakelijk.

Financieel

De voorliggende gewijzigde GR leidt niet tot wijziging van de gemeentelijke bijdrage aan Baanbrekers. De financiële ruimte voor de compensatie aan de gemeente Heusden is bij de programmabegroting 2022 in voldoende mate gecreëerd. Dit voorstel leidt niet tot nieuwe financiële consequenties.

Voortgang

Het DB en AB van Baanbrekers hebben respectievelijk op 3 en 13 december 2021 hun akkoord gegeven op de gewijzigde GR.

De gewijzigde GR ligt in het eerste kwartaal van 2022 ook ter vaststelling voor bij de gemeenteraden van Heusden en Waalwijk. Als de drie raden conform de voorstellen besluiten, zal Baanbrekers de gewijzigde GR publiceren, waarna deze in werking treedt.

Communicatie

Baanbrekers verzorgt de communicatie rondom de wijziging van de GR en zal deze publiceren.

Bijlagen

2021.33792 13 wijziging gemeenschappelijke regeling Baanbrekers

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 januari 2022, nummer. 2022.00272.

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de 13e wijziging van de GR Baanbrekers

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 21 februari 2022.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,